

Paweł Gofron

Streszczenie rozprawy doktorskiej
pt. *Relacje wojewodów krakowskich z samorządem miasta Krakowa*
w latach 1990–1998

Niniejsza rozprawa doktorska omawia relacje wojewodów krakowskich z samorządem miasta Krakowa w pierwszych latach III Rzeczypospolitej, a więc w doniosłym okresie transformacji ustrojowej. Tytułowe zagadnienie zostało przedstawione w wielu aspektach, z uwzględnieniem rozlicznych obszarów współpracy, współdziałania, kontaktów, nieporozumień i konfliktów. Motywację do podjęcia badań w tym zakresie stanowiła przede wszystkim oryginalność tematu.

Główny cel dysertacji i zarazem kluczowy problem badawczy można ująć w obrębie następujących pytań: jakie było znaczenie tytułowych relacji w kontekście transformacji ustrojowej? W jakim zakresie pomiędzy tymi dwoma ośrodkami władzy lokalnej następowała współpraca? Na jakim poziomie występowały problemy i konflikty? Wreszcie, jakie były konsekwencje tych relacji?

Tytułowa problematyka została co do zasady opisana w kontekście ustroju, który obowiązywał w pierwszych latach III Rzeczypospolitej. To pozwoliło na usystematyzowanie treści, a w efekcie zaproponowanie przejrzystego układu pracy. W związku z tym rozprawa została podzielona na pięć rozdziałów.

Pierwszy z nich jest ściśle wprowadzający i zawiera w sobie opis obszaru badań i zarys podstawowych regulacji prawnych. W tej części zaprezentowano również dwa ośrodki władzy lokalnej w Krakowie – rządowy (z wojewodą na czele jako przedstawicielem rządu w terenie) i samorządowy (reprezentowany przez prezydenta miasta i radę miasta).

Drugi rozdział ukazuje wspomniane relacje w pierwotnym stadium, mianowicie, w kontekście podziału wybranych zadań i kompetencji. Po przywróceniu samorządu terytorialnego w 1990 r., co stanowiło kluczowy instrument procesu decentralizacji, władze lokalne (samorządowe) przejęły prowadzenie właściwych spraw od władz centralnych (rządowych). Wojewodowie krakowscy i prezydenci miasta wdrażali w tym zakresie tzw. ustawę kompetencyjną oraz negocjowali zakres innych możliwych spraw, których prowadzenie było przedmiotem przekazywania i przyjmowania.

Kolejna część jest w pewnym sensie kontynuacją. Przedstawia współpracę podczas implementacji następujących po sobie etapów reform administracji publicznej. W ramach tego zagadnienia położono akcent na program pilotażowy, tzw. ustawę miejską i przygotowania do fundamentalnej reformy, która weszła w życie 1 stycznia 1999 r.

Nadzór nad samorządem terytorialnym został natomiast omówiony w czwartym rozdziale. W oparciu o pozycję ustrojową przeanalizowano następujące aktywności wojewodów: kwestionowanie legalności aktów prawa miejscowego, stwierdzanie nieważności uchwał Rady Miasta Krakowa, a także przeprowadzanie kontroli w jednostkach samorządowych.

Ostatnia część prezentuje instytucjonalne i okazjonalne kontakty, włączając w to dwustronne spotkania, współdziałanie podczas przygotowywania strategicznych programów dla społeczności lokalnej, interpelacje radnych do wojewodów, konflikty i nieporozumienia.

Niniejsza rozprawa została przygotowana w oparciu o materiały źródłowe z Archiwum Zakładowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie oraz Archiwum Urzędu Miasta Krakowa. Wykorzystano również akty prawne, relacje ustne, raporty, a także artykuły prasowe.

Krakow, 8.01.2020 r.
Paweł Gofron

Paweł Gofron

Summary of the doctoral dissertation
The Relations between the Cracovian Voivodes
and the Territorial Self-government of the City of Krakow
in the Years 1990–1998

The present doctoral dissertation discusses the relations between the Cracovian voivodes and the Krakow's territorial self-government in the first years of the Third Polish Republic. That was a time of the political transformation. The titled issue has been shown in many aspects, taking into account the multiple areas of the cooperation, collaboration, contacts, misunderstandings and conflicts. The motivation to undertake the research was mainly the originality of this topic.

The main aim of this doctoral thesis and the fundamental research problems can be included in the following questions: What was the significance of the title relations in the context of the political transformation? In which range of matters was the cooperation between these two centres of the local authorities? On what levels did any problems and conflicts occur? And finally, what were the consequences of these relations?

The primary issue of this doctorate was described in the context of the political system, which was in force at the beginning the Third Republic of Poland. It enables to systematize the content of the work and to form a clear structure. In view of the above, this doctoral dissertation was divided into five chapters.

The first section is strictly introductory and contains the description of the field of research and the outline of the basic legal regulations. This part also provides the presentation of two centres of a local power in Krakow – governmental (the voivode as the representative of the government in the territory, i.e. voivodship) and self-governmental (the president of the city and the city council).

The second unit shows the mentioned relations in the initial phases, namely, in the context of the division of the selected tasks and competencies. After the restoration of the territorial self-government in 1990, which was the key instrument of the decentralization process, the local authorities (self-governmental) took over the appropriate matters from the central authorities (governmental). The Cracovian voivodes and the presidents of the city

implemented together the so-called competence acts. Additionally, they negotiated the range of other optional competencies, which was transmitted and assumed.

The third chapter is in a certain sense a continuation and shows the cooperation during the implementation of the subsequent public administration reforms. Within this issue, the accent was put mainly on the pilot program, the so-called municipal act and the preparations for the fundamental reform, which came into force on 1 January 1999.

The supervision over the territorial self-government was discussed in the fourth section. Based on the systemic position, the following actions of the voivode were analysed: questioning the legality of the local law, annulling the resolutions of the Krakow City Council and conducting the inspections in the self-government units.

The last unit presents the institutional and casual contacts, including the bilateral meetings, cooperating in preparing the strategic programs for the local community, councilmen's interpellations to the voivode, conflicts and misunderstandings.

This doctoral dissertation was prepared based on the archival sources from the Archive of the Małopolska Provincial Office in Krakow and the Archive of the Municipality of Krakow. The additional materials, legal acts, oral narratives, reports and – as well as – articles in the local newspaper from the nineties were also used.

Krakow, 8.01.2020 r.
Pawel Gofron